

Stanowisko Nr 27/2003 Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego z dnia 11 grudnia 2003 r. w sprawie ustawy o zmianie ustawy o szkolnictwie wyższym, ustawy o wyższych szkołach zawodowych, ustawy o pożyczkach i kredytach studenckich oraz o zmianie niektórych innych ustaw

Na podstawie art. 35 ust. 2 pkt. 1 ustawy z dnia 12 września 1990 roku o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 65, poz. 385 z późn. zm.), Rada Główna - po zapoznaniu się z tekstem ustawy zmieniającej wymienione w tytule ustawy, dołączonym do pisma HW/MP/RF/110/2003 przesłanego przez Sekretarza Stanu w Ministerstwie Finansów Panią Halinę Wasilewską-Trenkner - przedstawia następujące stanowisko.

§ 1

Rada dostrzega potrzebę nowelizacji obowiązującego w obszarze szkolnictwa wyższego prawa w związku z zaistniałymi przesłankami:

1. Koniecznością podjęcia działań osłonowych skierowanych do studentów płacących za naukę i korzystających do roku 2003 z ulg w podatku dochodowym od osób prawnych.
2. Potrzebą usunięcia luki prawnej w zakresie dotychczasowego systemu pomocy materialnej dla studentów, wynikającej z art. 70 ust. 4 Konstytucji RP. Przywoływana norma konstytucyjna wskazuje na konieczność systemowego unormowania, w trybie ustawy, zasad pomocy materialnej dla studentów kształcących się na wszystkich typach studiów. Na ową niespójność stanu prawnego w tym zakresie wskazał również Trybunał Konstytucyjny postanowieniem z 2 lipca 2002 roku.
3. Możliwością kompleksowego uregulowania zasad bezzwrotnej pomocy materialnej dla studentów uczelni państwowych i niepaństwowych kształcących się w ramach różnych form studiów.

§ 2

Rada Główna wyraża opinię, iż przedłożony projekt ustawy zmieniającej ustawy dla obszaru szkolnictwa wyższego w zakresie regulacji systemu bezzwrotnej pomocy materialnej dla studentów oraz pożyczek i kredytów studenckich jest zgodny z oczekiwaniami społecznymi.

1. Wzmocniona zostaje pozycja stypendium socjalnego w pomocy materialnej dla studentów, co daje szansę większego dostępu do kształcenia na poziomie wyższym młodzieży z uboższych rodzin.
2. Znowelizowane zasady pomocy materialnej obejmą studentów wszystkich uczelni kształcących się w ramach różnych form studiów, co znacznie rozszerzy dotychczasowy krąg beneficjentów.
3. Zwiększone zostają kwoty stypendium socjalnego dla studentów studiów dziennych z tytułu zakwaterowania w domu studenckim i wyżywienia w stołówce studenckiej, a także dofinansowania domów studenckich i stołówek. Ułatwi to uczelniom działania racjonalizujące funkcjonowanie domów studenckich i stołówek.
4. Stworzenie możliwości dofinansowania remontów domów studenckich i stołówek uchroni je przed dekapitalizacją - przynajmniej w najbliższym czasie.
5. Szerzy dostęp do kredytów - dodatkowo dla słuchaczy studiów doktoranckich oraz "studentów cywilnych" Wojskowej Akademii Technicznej, Akademii Obrony Narodowej, Akademii Marynarki Wojennej oraz Szkoły Głównej Służby Pożarniczej oraz liberalizacja warunków spłaty kredytu - poprzez wydłużenia, z jednego do dwóch lat, okresu karencji - znacznie poszerzy możliwość korzystania z tej formy pomocy.

§ 3

Rada Główna zgłasza do projektu ustawy następujące uwagi szczegółowe.

1. Dotyczy zmian w ustawie z dnia 12 września 1990 o szkolnictwie wyższym
  - Art. 24a ust. 2 - ostatnie zdanie brzmi: "Decyzję w tej sprawie podejmuje rektor w porozumieniu z odwoławczą komisją stypendialną". Wcześniej w art. 24 ust. 7 mowa jest o uczelnianym organie samorządu studenckiego. Zasadnym wydaje się przyjęcie jednolitej nazwy studenckiego organu opiniującego. Proponujemy aby nazwa pozostała jak jest w art. 24 ust. 7.
  - Art. 152c ust. 3 pkt 1 mówi, że kwota stypendium socjalnego może być zwiększona, w przypadku studentów studiów dziennych, z tytułu zakwaterowania **w domu studenckim**, natomiast pkt 2 tego ustępu, że kwota ta może być zwiększona z tytułu zakwaterowania w obiekcie innym niż dom studencki. Sformułowania punktów pkt 1 i 2 ust. 3 wyżej wymienionego artykułu mogą w różny sposób obowiązywać w uczelniach dysponujących i nie dysponujących domami studenckimi. Wydaje się właściwe, aby nie uzależniać zwiększenia stypendium socjalnego od zakwaterowania w domu studenckim. Studenci uprawnieni do zwiększonych stypendiów powinni je otrzymywać w oparciu o te same zasady - w różnych typach uczelni (dysponujących i nie dysponujących domami studenckimi) - a korzystanie przez nich z domów studenckich winno odbywać się na zasadach wyboru. Proponujemy więc, aby pkt 1 do 3 w art. 152c połączyć w dwa o treści: "
    1. zakwaterowania, jeżeli codzienny dojazd z miejsca stałego zamieszkania do uczelni uniemożliwiałby lub w znacznym stopniu utrudniał studiowanie,
    2. zakwaterowania, w przypadku o którym mowa w pkt I, niepracującego małżonka lub dziecka studenta,".
  - Art. 152c ust. 3 pkt 4 mówi, że kwota stypendium socjalnego może zostać zwiększona, w

przypadku studentów studiów dziennych, w związku z ponoszeniem dodatkowych kosztów z tytułu wyżywienia w stołówce studenckiej. Wydaje się właściwe, aby nie uzależniać zwiększania stypendium socjalnego od korzystania ze stołówki studenckiej. Studenci uprawnieni do zwiększonych stypendiów powinni je otrzymać w oparciu o ustalone zasady a korzystanie ze stołówek winno mieć miejsce na zasadach wyboru. Proponujemy więc, aby pkt 4 w ust. 3 wyżej wymienionego artykułu usunąć.

- Wskazane byłoby rozszerzenie art. 152g pkt 5, dotyczącego stypendium socjalnego na studiach magisterskich uzupełniających, następująco: "...jednakże nie dłużej niż 2,5 roku **chyba, że standardy nauczania stanowią inaczej**. Takie rozszerzenie umożliwi dostosowanie systemu stypendialnego do innych regulacji ustanawianych przez ministra do spraw szkolnictwa wyższego.
  - W art. 152i pkt 2 zapis został rozszerzony o specyfikację osiągnięć naukowych, które są brane pod uwagę przy ubieganiu się o stypendium ministra. Brakuje w tej identyfikacji porządku logicznego, a niektóre z wyodrębnionych osiągnięć są formułowane zbyt ogólnie. Wydaje się słusznym wskazanie podstawowych kryteriów nie wyczerpując listy osiągnięć.
2. Dotyczy zmian w ustawie z dnia 26 czerwca 1997 roku o wyższych szkołach zawodowych
- W art. 23a ust. 2 powinien być wymieniony uczelniany organ samorządu studenckiego - a nie odwoławcza komisja stypendialna.
  - Art. 75b ust. 3 pkt 1-3 winny być zmodyfikowane zgodnie z propozycją dotyczącą art. 152c ust. 3 pkt 1-3 - przedstawioną powyżej w przypadku ustawy o szkolnictwie wyższym.
  - Art. 75b ust. 3 pkt 4 winien być usunięty biorąc pod uwagę uzasadnienie dotyczące art. 152c ust. 3 pkt 4 - przedstawione powyżej w przypadku ustawy o szkolnictwie wyższym.

§ 4

Przekazuje się niniejsze stanowisko Ministrowi Finansów oraz Ministrowi Edukacji Narodowej i Sportu.

Przewodniczący Rady Głównej
Jerzy Błazejowski